

PATVIRTINTA
Šiaulių „Juventos“ progimnazijos
direktoriaus 2025 kovo 14 d.
įsakymu Nr. V-68

ŠIAULIŲ „JUVENTOS“ PROGIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKymo NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tvarka dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (toliau – Tvarka) skirta Šiaulių „Juventos“ progimnazijai (toliau – Mokykla) ir vadovaujasi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“, Lietuvos respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. V-818 „Dėl mokyklos vaiko gerovės komisijos funkcijų, sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. rugpjūčio 30 d. Nr. V-928 įsakymu „Dėl mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo, ugdymo pritaikymo ir (ar) reikalingos švietimo pagalbos skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. Šia Tvarka siekiama padėti Mokyklos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Tvarka nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Mokykloje sąlygas.

4. Tvarka reglamentuoja švietimo pagalbos netinkamai besielgiantiems mokiniams teikimą.

5. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

Mokinys – vaikas ugdomas pagal pradinio, pagrindinio programas.

Pagalbos gavėjai – netinkamai besielgiantys mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai) ir mokinius ugdantys pedagogai.

Pagalbos teikėjai – pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, mokyklos vaiko gerovės komisija (toliau – mokyklos V GK).

Įgaliotas asmuo – socialinis pedagogas, pavaduotojas ugdymui/skyriaus vedėjas, V GK pirmininkas, direktorius.

Atsakingas asmuo – bendrojo ugdymo mokykloje – klasės vadovas, dalyko mokytojas.

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Mokykloje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), nurodyti Šiaulių „Juventos“ progimnazijos Mokinių nuostatuose.

Susirūpinimą keliantis mokinio elgesys – pirmą kartą pasireiškęs, spontaniškas, trikdantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą, mokinio elgesys.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griauantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR ŠVIETIMO PAGALBOS NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TEIKIMO TVARKOS SĄLYGOS

6. Mokyklos darbuotojas, esant Tvarkoje nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 6.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą klasėje ir už jos ribų;
- 6.2. iškviesti įgaliotą asmenį;
- 6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

7. Tvarkoje numatytos poveikio priemonės (6.1, 6.2) taikomos mokiniui tik tada, kai Mokyklos darbuotojas yra išnaudojęs visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, mokiniui buvo skirti bent 3 žodiniai įspėjimai per vieną pamoką, parašyta pastaba, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų, panaudotos kitos poveikio priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

8. Taikant Tvarkoje numatytas poveikio priemones, privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

9. Pedagogas, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie susirūpinimą keliantį mokinio elgesį (mokinys trukdo darbą pamokoje, užkabinėja kitus mokinius, keikiasi, mušasi, gadina kitų asmenų daiktus ir pan.), jį nutraukia.

10. Kai netinkamas mokinio elgesys, kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui pamokoje, mokytojas kviečia į pamoką įgaliotą asmenį, poveikio priemonei pritaikyti.

11. Kai mokinio elgesys kelia susirūpinimą pamokoje (trukdo darbą pamokoje, užkabinėja kitus mokinius), pedagogas taiko 3 žodinius įspėjimus, rašo pastabą į dienyną.

12. Pedagogas, parašęs tam pačiam mokiniui 3 pastabas, kalbasi su mokiniu, aiškinasi susirūpinimą keliančio elgesio priežastis, tariasi dėl problemos sprendimo (informaciją fiksuoja klasės lentelėje TEAMS platformoje (Priedas Nr. 1). Mokiniui atsisakius dalyvauti pokalbyje su mokytoju, informuojami tėvai, planuojamas susitikimas su mokiniu, jo tėvais. Susitikimą padeda organizuoti asmuo, turintis geriausią santykį su vaiku (klasės vadovas, socialinis pedagogas ar kt.). Susitikime priimami susitarimai.

13. Situacijai nepasikeitus/pažeidus susitarimus po pokalbio su mokiniu ir/ar jo tėvais, rašoma pastaba, pedagogas informuoja klasės vadovą, kuris organizuoja susitikimą, kuriame dalyvauja pedagogas (kurio pamokoje mokinys elgiasi netinkamai), mokinys, mokinio tėvai, klasės vadovas. Nutarimai fiksuojami klasės lentelėje TEAMS platformoje (Priedas Nr. 1).

PASTABA: Klasės vadovas sistemingai stebi mokinių pastabas: mokiniui surinkus 7 pavienes pastabas, organizuoja susitikimą, kuriame dalyvauja pedagogai (kurių pamokoje mokinys elgiasi netinkamai), mokinys, mokinio tėvai, klasės vadovas. Nutarimai fiksuojami klasės lentelėje TEAMS platformoje (Priedas Nr. 1).

14. Nesikeičiant mokinio netinkamam elgesiui, klasės vadovas organizuoja dar vieną susitikimą. Jame dalyvauja klasės vadovas, pedagogas/-ai (kurio pamokoje mokinyss elgiaisi netinkamai), socialinis pedagogas, mokinyss, mokinio tėvai. Mokinyss pradeda pildyti savistabos lentelę (Priedas Nr. 2). Savistabos lentelė pildoma 1 mėnesį, rezultatai aptariami 1 kartą per savaitę su socialiniu pedagogu. Jei per savistabos lentelės pildymo laikotarpį, mokinyss gauna 2 pastabas dėl netinkamo elgesio, organizuojamas V GK posėdis.

15. Mokyklos V GK posėdyje dalyvauja mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai), pedagogai, klasės vadovas. Posėdyje aptariama situacija, numatomi problemos sprendimo būdai. Komisija priima nutarimą dėl:

15.1. rekomenduojamų pagalbos teikimo būdų ir jų įgyvendinimo (atsakomybės, veiksmų, laiko);

15.2. pirminio ugdymosi poreikių vertinimo, kurį atlieka mokykloje dirbantys švietimo pagalbos specialistai (socialinis pedagogas, psichologas, logopedas, specialusis pedagogas);

15.3. galimo poveikio priemonių pritaikymo mokiniui – ugdymosi vietos pakeitimo arba socialinio pedagogo pagalba mokiniui būnant šalia klasėje;

15.4. klasės pakeitimo.

16. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę informuojamas Mokyklos vadovas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui/skyriaus vedėjas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, telefonu, „Tamo“ dienyne. Esant būtinybei, informuojamas savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

17. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Mokyklos darbuotojų veiksmai mokinio atžvilgiu fiksuojami raštu V GK dokumentuose.

18. Dėl vaiko elgesio įvertinimo ir švietimo pagalbos teikimo ar pagalbos plano (toliau - PP) (Priedas Nr. 3) sudarymo gaunamas rašytinis vaiko įstatyminių atstovų sutikimas. Tėvams nesutikus, nebendradarbiaujant V GK teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl kreipimosi į savivaldybėje vaiko teisių apsaugą užtikrinančią instituciją, jei vaiko tėvai (globėjai/rūpintojai) neužtikrina vaiko teisių ir teisėtų interesų, įgyvendindami savo teises ir vykdydami pareigas.

19. Už PP sudarymą atsakingas mokyklos V GK pirmininkas.

20. Mokyklos V GK pirmininkas paskiria PP įgyvendinimą koordinuojantį asmenį (gali būti bet kuris mokyklos V GK narys), kuris kartą per savaitę organizuoja susitikimus teikiamos pagalbos rezultatams aptarti su PP įgyvendinančiais asmenimis.

21. Jeigu įgyvendinant PP mokinio netinkamas elgesys nesikeičia arba PP netenkina bent vieno iš jo dalyvių ir (ar) PP nevykdomas, koordinatorius informuoja mokyklos V GK pirmininką. V GK pirmininkas inicijuoja PP dalyvių pasitarimą dėl PP įgyvendinimo ir (esant poreikiui) susitaria su PP dalyviais dėl plano pakeitimų.

22. Mokyklos V GK pirmininkas sistemingai informuoja mokyklos vadovą apie plano vykdymą ir rezultatus.

23. Mokyklos darbuotojas, įtaręs, kad mokinyss Mokykloje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi informuoti Mokyklos vadovą, direktoriaus pavaduotoją ar socialinį pedagogą ir vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

24. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas po V GK posėdžio dėl netinkamo mokinio elgesio pamokose, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu ir į mokytojo pastabas mokinyss nereaguoja.

25. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas mokyklos darbuotojo (skaityklos darbuotojo, socialinio pedagogo ar kt.) arba mokiniui teikiama švietimo pagalba.

26. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei, kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. MOKYKLOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

27. Mokyklos darbuotojas gali išsikviesti įgaliotą asmenį, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

28. Mokyklos vadovas, direktoriaus pavaduotojas/skyriaus vedėjas ar socialinis pedagogas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

29. Jeigu Mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, Mokyklos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Mokyklos vadovą, direktoriaus pavaduotoją/skyriaus vedėją ar socialinį pedagogą.

30. Mokyklos darbuotojas ir (ar) Mokyklos vadovas, direktoriaus pavaduotojas/skyriaus vedėjas ar socialinis pedagogas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

31. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – Mokyklos vadovas, direktoriaus pavaduotojas/skyriaus vedėjas ar socialinis pedagogas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

32. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

33. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Mokyklos vadovo paskirto Mokyklos darbuotojo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

34. Mokyklos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

34.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su) žalojimo;

34.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

34.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

34.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

34.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

34.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinyas atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Mokyklos patalpoje, prižiūrimas Mokyklos vadovo, direktoriaus pavaduotojo/skyriaus vedėjo, socialinio pedagogo, skaityklos darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinyas turi būti prižiūrimas Mokyklos darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinyas nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

35. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinyas grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinyas nurims, ir pan.).

36. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose: mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

36.2. mokinį vedant už rankos;

36.3. guodžiant mokinį;

36.4. pasveikinant mokinį;

36.5. padedant neįgaliam mokiniui;

36.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

36.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

36.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemonės;

36.9. teikiant pirmąją pagalbą;

36.10 kitose sveikatai nekenksmingose situacijose.

37. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

37.1. naudojami kaip bausmė;

37.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

37.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

37.4. naudojami kaip pykčio, nesivaldymo išraiška.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Mokyklos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

39. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

40. Aprašo vykdymą organizuoja švietimo įstaigos direktorius.

41. Aprašo vykdymo priežiūrą atlieka Savivaldybės administracijos Švietimo skyrius.

42. Pasiūlymus dėl Aprašo keitimo, tobulinimo ar papildymo gali teikti pagalbos gavėjai ir teikėjai, Savivaldybės administracijos Švietimo skyrius, PPT.

43. Aprašo pakeitimai, papildymai tvirtinami Savivaldybės administracijos įsakymu.

TEAMS LENTELĖ DĖL ____ KLASĖS MOKINIO/IŲ NETINKAMO ELGESIO

Data, laikas	
Mokinio vardas, pavardė	
Mokomasis dalykas / pertrauka (mokytojo vardas, pavardė)	
Situacijos aprašymas	
Atlikti žingsniai	
Susitarimai/Nutarimai (tarp mokinio ir mokytojo/klasės vadovo, tarp tėvų ir vaiko, tarp vaiko ir socialinio pedagogo)	
Tiksliniai klasės vadovo užsiėmimai (pokalbiai, klasės valandėlės ir pan.)	
Individuali pagalba (Psichologo, socialinio pedagogo, klasės vadovo)	
Tėvų susirinkimai, nutarimai	
Savistabos lentelė/ Pagalbos planas (dėl patyčių, dėl netinkamo elgesio ir kt.)	
Mokinio savistabos duomenys (pagyrimai, pastabos, soc. val.)	
VGK posėdis/iai, nutarimai	

MOKINIO SAVISTABOS LENTELĖ

Pamoka	Elgesys/ Bendravimas	Pamokų lankomumas	Pastabos/Pagyrimai
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			

PAGALBOS VAIKUI PLANAS

_____ m. m.

Mokinio vardas, pavardė: Klasė/grupė: Plano įgyvendinimo trukmė: nuo _____ iki _____ Pagalbos teikėjų susitikimų periodiškumas pagalbos rezultatams aptarti: _____ dienomis.		Problemos (u) apibūdinimas: Tikslas(ai)		
Atsakomybės		Tikslo įgyvendinimo žingsniai		Pastabos
Pagalbos teikėjai	Siektinas rezultatas (turi būti susijęs su tikslu)	Veiksmai	Periodiškumas, laikas	
Psichologas				
Socialinis pedagogas				
Direktoriaus pavaduotojas ugdymui/skyriaus vedėjas				
Mama				
Mokinys				

APTARTA. Vaiko gerovės komisijos 2025 m. _____ d. posėdyje, protokolo Nr. _____

Susipažino:

Klasės vadovas _____
(vardas, pavardė, parašas)

Mokinio tėvai (globėjai/ rūpintojai) _____
(vardas, pavardė, parašas)

Koordinatoriai _____
(vardas, pavardė, parašas) (vardas, pavardė, parašas)